

Statens vegvesen
firmapost@vegvesen.no

Vår fil: B17-CL10
Vårt Arkiv: 402
Deres ref: 15/245338-22
Saksbehandler: Cato Lie

Oslo 25.10.2017

Høringssvar – Veileder for knutepunktsutvikling

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) er paraplyorganisasjon for 82 organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke, med til sammen mer enn 335 000 medlemmer. FFOs overordnede mål er samfunnsmessig likestilling og deltakelse for mennesker med funksjonsnedsettelse, herunder på transportområdet.

En undersøkelse gjort av Sintef (2015) viser at 46 prosent av personer med funksjonsnedsettelse, av om lag 260 respondenter, mener transport er en utfordring i hverdagslivet. Ombordstigning er en hovedutfordring. Informasjons- og kommunikasjonsløsningene er ikke gode nok for personer med nedsatt syn, hørsel og kognisjon. Assistanseordninger finnes, men er kun delvis utbygd.

Knutepunkt og veksling mellom transportmidler utgjør en stor utfordring for personer med ulike funksjonsnedsettelser. Vi tror en veileder på feltet vil kunne bidra, forutsatt at det gjøres noen forbedringer slik vi konkretiserer nedenfor:

FFOs hovedsynspunkter

- FFO mener brukermedvirkningen i arbeidet med veilederen ikke har vært god nok.
- FFO mener det bør tas inn i veilederen at fylkeskommunale og kommunale råd for mennesker med funksjonsnedsettelser rådføres i utviklingen av knutepunkter lokalt.
- FFO savner en nærmere beskrivelse av tiltak for spesielt utsatte grupper ved krisesituasjoner.
- FFO savner en beskrivelse av en helhetlig assistanseordning som en del av løsningen i et knutepunkt.

FFOs vurderinger

Knutepunkter og veksling mellom transportmidler er en utfordring for mange passasjerer og universell utforming sikrer gode løsninger for de fleste som reiser med offentlig transport. Vi har forståelse for at det ofte være en utfordring å se de gode løsningene som ivaretar de fleste reisendes behov i kompliserte knutepunkter. Nettopp derfor er det også viktig å være dialog med brukerne i utarbeidelsen av løsninger/forslag til løsninger.

Samarbeid med brukerorganisasjoner underveis i form av brukermedvirkning eller et arbeidsseminar vil i dette tilfelle kunne bidratt mye for å sikre at knutepunkter utformes

slik at de fleste kan benytte dem uten store utfordringer. *Brukermedvirkningforum for veg og sjø* kunne med fordel vært trukket inn i arbeidet med veilederen.

FFO anbefaler at det tas inn i veilederen at fylkeskommunale og kommunale råd for mennesker med funksjonsnedsettelse trekkes inn i prosesser med knutepunktsutvikling. Ofte kan ombygging, sammenslåing eller utvidelse av eksisterende knutepunkter komme i stand på grunn av forhold som manglende tilgjengelighet og sikkerhet for de gruppene vi representerer. Da er det essensielt å søke råd og innspill fra grupper som har erfaring med dette, og som kan bidra til gode løsninger. Dette må gjøres helt i begynnelsen av arbeidet.

Det er mange aktører som har interesser i et knutepunkt, og i noen tilfeller kan disse være motstridende. For eksempel kan en kommersiell aktør ha behov for å tiltrekke seg kunder, og setter ut reklame utenfor salgsstedet sitt. Det kan komme i konflikt med krav om hinderfrie gangarealer. Det er viktig å involvere brukerne når slike problemstillinger diskuteres.

På side 21 i dokumentet beskrives det at utfordringer, muligheter og mål bør avklares ved ulike dialog- og kunnskapssamlinger, hvor blant annet kommunale råd for personer med nedsatt funksjonsevne bør inviteres. FFO mener dette alene er en alt for lite forpliktende form for brukerinvolvering, og at man i tillegg må involvere brukerorganisasjonene tettere i prosessene.

Kapittel 4 omhandler retningslinjer for samfunnsikkerhet i knutepunkter. Her mangler det en vurdering av tiltak for varsling og evakuering av spesielt utsatte passjerer. Mennesker med nedsatt syn, hørsel, bevegelse og kognisjon er like avhengig av god informasjon i krisesituasjoner som andre, og informasjonen må være tilpasset alle grupper reisende. Evakueringsystemene må også sikre god evakuering av alle grupper. Dette må beskrives i veilederen.

Noen passjerer har behov for assistanse under reiser. Dette gjelder også assistanse i og mellom transportmidler i knutepunkter. Å orientere seg og finne frem for eksempel fra tog til buss kan ofte være utfordrende for mennesker med funksjonsnedsettelse. Dette er forhold man må være bevisst på når et knutepunkt skal utbedres/videreutvikles.

Assistanse tilbys i dag kun på fire bussterminaler og 10 togstasjoner. Veilederen bør derfor beskrive en ansvarsfordeling mellom aktørene i et knutepunkt som sikrer personer med behov for assistanse et trygt og forutsigbart tilbud.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESGRUPPE

John Berg-Jensen
Styreleder

Lilly Ann Elvestad
Generalsekretær